

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. III. cap. 3. de Catechumenis non baptizatis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

animalem habens portionem, in aliis verò spiritalem. *Tertius ex eodem opere: Quod* L. I. c. 15.
 in Cantico Canticorum Ecclesia sic describitur, Hortus conclusus, Soror, Sponsa, Fons
 signatus, Puteus aquæ viventis, Paradisus cum fructu pomorum, hoc intelligere non au- L. V. c. 25.
 deo, nisi in Sanctis & Justis, non in avaris, & fraudatoribus, & fœneratoribus, & ebriosis,
 & invidis: quos tamen cum justis Baptismum habuisse communem, cum quibus com-
 munem non habebant utique charitatem, uberius è *Cypriani* Literis discimus & doce-
 mus. Nam dicat aliquis mihi, quomodo irrepserint in Hortum conclusum & Fontem
 signatum, quos Seculo solis verbis, & non factis renuntiasse *Cyprianus*, & tamen intus
 fuisse testatur? Si enim & ipsi sunt ibi, etiam ipsi Sponsa sunt Christi. Itane verò talis
 est illa sine maculâ & rugâ, & illa columba speciosa tali membrorum parte turpatur?
 An istæ sunt Spinæ, in quarum medio est illa, sicut Lilium, quod in eodem dicitur Can-
 tico? In quantum ergò Lilium, in tantum & Hortus est conclusus & Fons signatus, in
 illis videlicet justis, qui in occulto Judæi sunt circumfisione cordis; omnis enim pulchri-
 tudo filiæ Regis intrinsecus, in quibus numerus certus est Sanctorum ante Mundi con-
 stitutionem prædestinatus. Illa verò spinarum multitudo, sive occultis, sive apertis
 Separationibus adjacet forinsecus super numerum. Adnuntiavi, inquit, & locutus
 sum, multiplicati sunt super numerum. Ergò numerus ille justorum, qui secundum
 propositum sunt vocati, de quibus dictum est, *Novit Dominus, qui sunt Ejus*; ipse est
 Hortus conclusus, Fons signatus, Puteus aquæ viventis, Paradisus cum fructu pomorum.
 Ex hoc numero quidam spiritualiter vivunt, & supereminenter Charitatis viam ingredi-
 untur, & cum hominem præoccupatum instruunt in aliquo, in Spiritu lenitatis, inten-
 dunt, ne & ipsi tententur; & cum fortè & ipsi præoccupantur, reprimuntur in eis aliquan-
 tulum, non autem extinguitur charitatis adfectus, rursusq; insurgens & inardescens pri-
 stino cursui restituitur. Et quibusdam interpolitis: Ex illis omnibus, qui ut ita dicam
 intrinsecus, & in occulto sunt intus, constat ille Hortus conclusus, Fons signatus, Pu-
 teus aquæ viventis, Paradisus cum fructu pomorum. *Hæc Ecclesia descriptio, inquit Lau-
 nojus, etsi longiorem accuratoremque contineat indagatorem, eò tamen pertinet, ut fidelium
 exhibeat congregationem.* Quartus est ex Enarratione Psalmi post trigesimum quarti, Ec-
 clesia est multitudo, quæ toto terrarum orbe est diffusa. *Et hoc est fidelium cætus, scri-
 bit Lauojus.* Quintus itidem ex Enarratione Psalmi ordine & numero apud Latinos
 nonagesimi, Corpus capitis hujus est Ecclesia, non quæ hoc loco est, sed quæ hoc loco
 & per totum terrarum orbem; nec illa, quæ hoc tempore, sed ab ipso Abel, usque ad
 eos, qui nascituri sunt usque in finem, & credituri in Christum, totus Sanctorum populus
 ad unam Civitatem pertinentium, quæ Civitas corpus est Christi, cui Caput est Chri-
 stus. *Eadem est Ecclesie definitio, monet Lauojus, quæ dilatur.* Sextus tandem è Com-
 mentario in Iohannem, Hunc cibum & potum vult intelligi societatem corporis & mem-
 brorum suorum, quod Sancta est Ecclesia in prædestinatis, & vocatis, & justificatis, &
 glorificatis sanctis & fidelibus Ejus. *Et hoc est prorsus fidelium Societas*, addit iterum de
 suo glossæ loco Sorbonista; qui in super ostensus in sequentibus, quod Petro tanquam
 Ecclesiæ capiti vicario à hodiernis Aulæ Romanensis Sæctoribus adscribitur, ad cæte-
 ros etiam pertinere Apostolos, *tribus iterum Augustini testimoniis in confirmationem
 adductis: Primum est è citato proxime in Iohannem Commentario, Petrus pastor, Paulus* Tract. 47.
*pastor, & cæteri Apostoli pastores, & boni Episcopi pastores. Secundum ex opere de Ago-
 ne Christiano, cum Petro dicitur, ad omnes dicitur, Amas me, pasce oves meas. Tertium*
*ex Enarratione Psalmi post centesimum octavi, sicut dicuntur quædam, quæ ad Aposto-
 lum Petrum propriè videntur pertinere, nec tamen habent illustrem intellectum, nisi*
cum referuntur ad Ecclesiam, cujus ille agnoscitur in figurâ personam gestasse propter
*primatum, quem in discipulis habuit, sicut est, Tibi dabo claves &c. & si quæ hujusmo-
 di, ut illud, Pasce oves meas: Lauojus inde sic concludit, Ut ergò Petrus, quando di-
 ctum est ei, Tibi dabo claves, in figurâ personam gestabat Ecclesiæ; sic & quando ei*
dictum est, Pasce oves meas, Ecclesiæ personam quoq; gestabat in figurâ.

CAPUT TERTIVM,

DE

Catechumenis non baptizatis.

Mirus hic est disputator Bellarminus, adeò non tantum semetipsum confundit, quò
 se vertat nescius, sed & Lectorem iudicii minus confirmati dubium, & quid de Ca-
 techumenis statuat, incertum dimittit. Denegare Catechumenis non baptizatis

æternam Salutem non audet, negare eos esse de Ecclesiâ non potest, & tamen eos verè in Ecclesiâ esse concedere non vult, in quâ hypocritis & aliis pseudo-Christianis ultrò locum largitur. Quis antehâc Catechumenorum fuerit status & conditio, præter alios amplissimè docuit *Iosephus Vice Comes* in Observationibus Ecclesiasticis. Præsenti Instituti ratio nunc aliud non requirit, quam ut videamus, annon ex eo, quod Catechumenis non baptizatis regni Gloriæ possessio adscribitur, justâ colligatur consequentiâ, eos quoque ad regnum Gratiæ tanquam vera ejusdem membra pertinere, ad eòq; verè tanquam fideles in Ecclesiâ esse dici debeant. Possè eos salvari, si moriantur in eo statu, concedit Bellarminus contra authorem Libri de Dogmatibus Ecclesiasticis, quem nimis durum hic videri agnoscit. Et probavit id ipsum pluribus Augustini verbis *Ferdinandus de Mendoza*, nobilis Hispanus, in pro Concilii Illiberitani Confirmatione ad Clementem octavum Discursibus, ostendens, apertè eum docere contra Donatistas, Catechumenum, si Baptismi Sacramentum non contemserit, sed repente absque illo, necessitati naturæ cedens, interiit, gloriâ non carere. Juvat quædam ex iis huc ponere, ut mens Sancti Doctoris eò clarior evadat, qui hæc de re inter alia tradidit sequentia: *Non dubito, Catechumenum Catholicum, Divinâ charitate flagrantem, heretico baptizato antepone; sed etiam in ipsâ intus Catholica Ecclesiâ bonum Catechumenum malo baptizato anteponimus. Nec ideo tamen Sacramento Baptismatis, quo iste nondum, ille jam imbutus est, facimus injuriam, cum aliquem Catechumenum aliquo baptizato fideliorum melioremque cognoscimus. Melior enim Centurio Cornelius nondum baptizatus Simone baptizato. Iste enim & ante Baptismum Spiritu Sancto impletus est, ille & post Baptismum immundo Spiritu fuit instutus. Veruntamen Cornelius, si etiam accepto Spiritu Sancto baptizari nolisset, contemti tanti Sacramenti reus fieret. Et post aliqua: Baptismi sanè vicem aliquando Passionem implere, de latrone illo, cui non baptizato dictum est, Hodie mecum eris in Paradiso, non leve documentum Cyprianus adsumit. Quod etiam atq; etiam considerans invenio, non tantum passionem pro nomine Christi posse, id quod ex Baptismo deerat, supplere; sed etiam finem (rectius, Fidem) conversionemq; cordis, si fortè ad celebrandum Baptismi Mysterium in angustiis temporum succurri non potest. Neque enim Lairo ille pro Christi nomine crucifixus est, sed pro meritis facinorum suorum; nec quia credidit, passus est, sed dum patitur, credit. Quantum itaq; valeat etiam sine visibili Sacramento Baptismi, quod ait Apostolus, Corde creditur ad Justitiam, ore autem fit confessio ad Salutem, in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum Mysterium Baptismi non contemtus religionis, sed articulus necessitatis excludit. Multo clarius alibi id ipsum docet, omnium reddens rationem, hisque satisfacere contendens, qui contrariâ adhæserant opinioni, dum ita scribit: Catechumenis in hujus vitæ ultimo constitutis, si morbo seu aliquo casu sic oppressi sint, ut quamvis adhuc vivant, petere tamen sibi Baptismum, vel ad interrogata respondere non possint, profit eis, quod in Fide Christianâ eorum jam nota voluntas est, ut eo modo baptizentur, quo modo baptizantur infantes, quorum voluntas nulla adhuc patuit. His & antecedentibus ubi plura ex Augustino subjunxit *Mendoza*, hæc tandem de suo addidit: *Que omnia non levibus conjecturis, sed clarissimis rerum notis comprobant, Augustinum ejus Sententiæ semper fuisse, ut crederet doceretque, Catechumenum, dum Baptismi Sacramentum non contemserit, si sine illo necessitate naturæ decederet, ad æterna conscendere Tabernacula. Testatur idem Mendoza insuper, ita Augustinum intellexisse & interpretatum esse Innocentium hujus nominis Secundum, Pontificem Romanum, de quo etsi fateatur ingenuè, quod in citando Augustini libro, octavo nimirum de Civitate Dei, nihil de Catechumeno sine Baptismo decedente habeat Augustinus, nisi quod capite libri post decimum tertium septimo in genere de iis, qui sine Baptismo Aquæ moriantur, in comparatione cum Baptismo Sanguinis agat; Sententiâ Augustini tamen, quam retulit Innocentius Pontifex & probavit, videlicet, Baptismum invisibiliter ministrari, quem non contemtus Religionis, sed terminus necessitatis excludit, in opere de Baptismo contra Donatistas eisdem verbis conscriptam extate, ex quo proximè adducta fuit, monet *Mendoza*, hæc cum additâ pro Pontifice Apologiâ: *In citantis Sanctorum & aliorum Authorum vel locis vel nominibus, quis ad eò crasserit Ingenii & recti inops consilii, qui tam strictam fidei rationem à Pontificibus exigat, ac in dubiis Catholicæ Fidei questionibus, id quod alibi quoque locum habere potest. Et quia in Jure Canonico à Compilatore Ejus Gratiano contraria Augustino adscribitur Sententiâ, quam Bellarminus Authori operis de Dogmatibus Ecclesiasticis adtribuit, hinc idem quoque ibidem *Mendoza*, eam omni***

prot-

lib. II, cap.
3. pag. 105
& seqq.lib. III.
cap. 60.
pag. 509.
& 510.lib. IV, de
Bapt. c.
Donat.
cap. 21.

cap. 22.

Rom. 10.

lib. 1, de
adult.
Conjug.
c. 26, & 27.

profus autoritate carere existimat, cum etsi non solum Augustino, sed & *Tertulliano*, *Fulgentio*, *Gregorio*, *Isidoro*, utut à diversis, tribui solear, non tamen sit probati alicujus Authoris, sed *Gennadii*, Massiliensis in Galliâ Presbyteri, cui eam *Algerus* quoque & *Lombardus* adscripserint, quamvis apud hunc in recentioribus quibusdam Editionibus audacter nimis & falso Augustini nomen quidam adscripserint; quin & *Thomam* non Augustini, sed *Gennadii* titulo citare hanc Sententiam, *Platinam* quoque, quamvis illum non recte nominet Episcopum, cum Presbyter tantum fuerit, de eâ scilicet Gallorum factione, contra quam *Prosperus* & *Hilarius* scripserint, & contra quam fuerit habitum Concilium Arausicanum ordine & hoc nomine secundum. Ea præter, quod *Gennadius* in illo libro non nulla à piis Lectoribus scripserit cavenda, sicut & antehac in Catalogo Virorum illustrium, dudum notasse Canonicos Lovanienles in principio & censurâ ejusdem, monentes, illum non esse Scriptoris Catholicici; citatam verò illius capituli doctrinam, non Augustini solum, sed *Ambrosii* quoque & aliorum Sanctorum sententiæ communi Doctorum consensu receptæ adversari perspicuè, & Innocentio tandem Papæ hujus nominis tertio, apertissimè definienti, *Sine Baptismo Aquæ, sed per fidem Sacramenti, quam habent Catechumeni, posse salvari*. Placuit hæc ideo prolixius ex Authore nov-antiquo adscribere, non quod Bellarminus negaret, Catechumenos fideles etiam sine Baptismo posse salvari, aut Augustino contrariam adscriberet Sententiam, sed partim quia hæc suo infra loco, ubi de Salute Infantum sine Baptismo ex hac Vita decedentium ex Augustini autoritate erit agendum, quam maxime poterunt inservire, hæc occasione quasi in antecessum oblata; partim quoque & præprimis, quia simul id in se continent, quod & hic contra Bellarminum usui esse potest, ut nimirum legitimâ evincatur consequentiâ, Catechumenos fideles æternæ Beatitudinis extra omne dubium & ex concessio Candidatos, Ecclesiæ militantis communione excludi non posse, ut dicatur, eos verè & propriè non esse de vel in Ecclesiâ, nimirum ipso actu, sed potentiâ tantum, cum ipsa loquendi forma ab Augustino adhibita aliud ostendat, scribente, *In ipsâ intus Catholicâ Ecclesiâ bonum Catechumenum malo baptizato anteponimus*. In ipsâ Ecclesiâ, inquam, quo nihil clarius aut apertius Doctor hic Sanctus contra Bellarminum scribere potuisset. Id dum & alibi dixit & scripsit Augustinus, quod negare non potuit Bellarminus, videat Lector Veritatis studiosus & censendi peritus, an satis fiat menti Doctoris augusti, si non actu, sed potentiâ saltem Catechumenos esse in Ecclesiâ dicatur, ideo præprimis, quia Catechumenos à fidelibus distinxit Augustinus, eos insuper hominibus conceptis, non natis comparans: Quasi verò infantes in utero Matris concepti & iusto postmodum tempore animati, antequam in Lucem edantur & nascantur, censu hominum propriè dictorum excludi possint aut debeant; aut ii, qui à fidelibus baptizatis distinguuntur, omnino fideles dicendi non sint, Jus quoad communionem Sacramentorum non quidem in re, sed ad rem habentes, adquirenti videlicet finem, id est, æternam Beatitudinem, adeoq; mediis non destituendi.

CAPUT QVARTVM,

DE

Hæreticis.

ALiter planè de his judicandum est. Id tamen ut ita fiat, ne Sententiæ confundantur, in genere significandum venit, qui propriè hic per hæreticos intelligantur, nimirum, non ii, qui qualiter & à quibuscunque hæretici dicuntur, cum Eruditis non ignotum sit, plures olim inter hæreticos fuisse recensitos, qui propriè hæretici non fuerunt, ac hodiernum multi dicantur hæretici non absque insigni injuriâ & multo cum Veritatis detrimento; sed qui revera doctrinas Fidei fundamentum evertentes pertinaciter defendunt, aliosque unâ secum seducere omnibus modis nituntur, & in publico. *In publico*, inquam; cum & hic distinguendi debeant, qui in publico hæresin profitentur, ab iis, qui eam occultè fovent, inque Ecclesiâ visibili manent, utut certo considerandi modo Ecclesiæ, nimirum Veræ membra non sint neque dici debeant, utpotè qui in Ecclesiâ, at non de Ecclesiâ sunt, id quod paulo ante de quibuscunque in Ecclesiâ malis, tanquam de malis in corpore humano humoribus dictum est. Hoc si observetur, facillimum erit